

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike. — Inzerati do 80 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. Slovenski Narod, velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Naraščajoča napetost med vladnimi strankami

Vedno večje nezadovoljstvo s politiko vlade pri demokratih. — Ultimativne zahteve g. Davidoviča. — Nezadovoljni so tudi radikali, muslimani in klerikalci.

— Beograd, 21. maja. V političnih krogih se je danes naglašalo, da so postali odnosi med vladnimi strankami, osobito med radikali in demokrati skrajno napeti. Gosp. Ljuba Davidović je med zadnjo vladno krizo, ko je sramotno izdal demokratsko unijo in ustanovil koalicijo z g. Vukičevićem, obljubljal izpolnitev raznih zahtev demokratskega kluba, zlasti kar se tiče državne uprave, zakonitosti in sanacije gospodarske krize. G. Vukičević se je doslej izpolnitvi teh obljub spretno izogibal, kar je povzročalo med demokrati vedno večje nezadovoljstvo. Razmere v Južni Srbiji, ki so se na splošno še poslabšale, nezadostna akcija za prehrano gladujočega prebivalstva in slednjič razdelitev posojila, ki ga namerava vlada najeti v inozemstvu, so to nezadovoljstvo stopnjevale do vrhunca in tako je sedaj g. Davidović zašel v mučen položaj, da ali prizna popolen neuspeh svoje politike ali pa prelomi koalicijo z g. Vukičevićem, ki jo je še nedavno označeval za »trdni grad«.

V zadnjem času so se vršile neprestane konference demokratskih poslancev z g. Davidovićem na drugi strani. Tudi včeraj popoldne sta imela g. Davidović in Vukičević dolga sestanek, na katerem je, kakor

zatrjujejo informirani krogi, g. Davidović v ultimativni formi zahteval od g. Vukičevića izpolnitev glavnih demokratskih zahtev, zlasti odstranitev nekaterih demokratov neljubih velikih županov. G. Vukičević je baje obljubil, da bo dal jutri definitiven odgovor.

Po splošni sodbi političnih krogov ni računati s tem, da bi Vukičević pristal na zahteve demokratov. G. Vukičević sam je v skrajno mučnem položaju, ker vse kaže, da so razmere tudi v radikalski stranki do zorele. Radikali že sedaj očitajo Vukičeviću, da je s prevelikimi koncesijami demokratom poslabšal položaj stranke in zahtevajo razne korekture, ki pa bi vodile do neminovnega razpada vladne koalicije.

Za položaj vlade so značilne tudi verzije, da vlada nezadovoljstvo tudi pri klerikalcih in muslimanih zlasti glede razdelitve bodočega investicijskega posojila. Kljub temu, da vladni listi, zlasti pa ljubljanski »Slovenec« zatrjujejo, da je položaj popolnoma »trden in stabilen«, smatrajo politični krogi v Beogradu, da je že v prihodnjih dneh pričakovati važnih dogodkov, ki bodo odločilni za nadaljni razvoj politične situacije.

Vlada uničuje ljubljanski velesejem

Interpelacija posl. dr. Žerjave o nečuvnem postopanju klerodikalnega režima z ljubljanskim velesejemom. — Dvojna mera vedno in povsod: za Ljubljano 25, za Skopje 75% popusta!

— Beograd, 21. maja. Posl. dr. Žerjav je vložil na ministrice financ, prometa, trgovine in industrije radi nepravilne rešitve železniških olajšav za ljubljanski velesejem naslednjo interpelacijo:

Med 21. in 11. junijem 1928 se bo vršil v Ljubljani vsakoletni velesejem, ki je doslej prinesel velike koristi naši zemlji. Vsako leto je minister za promet dovolil na naših železnicah za to prireditve 50% popusta. Letos pa je, sklicujoč se na pravilnik, ki ga je sam podpisal, odbil prošnjo velesejima in dovolil samo 25% popusta, čeprav bi bil lahko preko finančno - ekonomskega komiteja, oziroma ministrskega sveta dovolil zopet 50%, kakor je to storil povodom vinske razstave v Beogradu; malemu sejmu v Skoplju pa je dovolil celo 75% popusta. Minister za promet se dela nedolžnega in pravi, da ni pristojen predložiti takega predloga ekonomsko - finančnemu komiteju; toda ravno on sam je za Skopje predložil tak predlog!

Značilno je, da dovoljujejo Avstrija, Italija in Češkoslovaška ljubljanskemu vele-

sejmu 50% popusta, dočim ga lastna država ne da. Vlada govori mnogo o gospodarstvu in deklarira o ravnopravnosti vseh krajev. Ali nimate, gg. ministri, občutka, da vas demantira sedanje postopanje proti Ljubljani v polni meri?

Med tem čas beži. Zato mi je dolžnost, da na g. finančnega ministra kot predsednika finančno - ekonomskega komiteja, na g. ministra trgovine in industrije kot pristojnega ministra za podpiranje trgovine in industrije ter na g. ministra za promet, ki je de facto hočeš — nočeš pristojen, postavim naslednja nujna vprašanja:

- 1.) Zakaj gg. ministri, ne dajete enemu kraju, kar dajete drugemu?
- 2.) Zakaj se izpostavljate sramoti, da Italija bolj podpira jugoslovensko industrijo in trgovino ter Ljubljano, nego ministri kraljevine SHS?
- 3.) Ali ste pripravljeni dovoliti vsaj 50% popusta na železnicah za ljubljanski velesejem in o tem brzojavno obvestite upravo velesejima?

Največji most v naši državi izročen prometu

Včeraj je bil v Novem Sadu na svečan način izročen javnemu prometu novi most preko Save, ki je doslej največji v Jugoslaviji.

— Novi Sad, 20. maja. Danes je bil svečano izročen prometu novi novosadski most preko Save, ki je eden največjih v naši državi. — Poleg predstavnikov lokalnih oblasti, so se udeležili svečanosti tudi zastopniki vlade z ministrom javnih del na čelu.

Novi most je velike važnosti za promet med Bačko in Sremom. Do l. 1914. je obstojal samo most na čolnih, ki ga je vzdrževalo vojaštvo. Ob vsaki povodnji je bil most v nevarnosti in promet ustavljen, v zimskem času pa so ga sploh morali vsako leto demontirati. Novosadska mestna občina je že l. 1908. pokrenila akcijo za zgradbo novega mostu in dala izdelati potrebne načrte. Občina je prvotno namerala zgraditi most na lastne stroške, toda vojni dogodki so to preprečili. Med svetovno vojno je avstrijska vojska uprava sicer zgradila provizorični most železnice konstrukcije, ki pa je bil do l. 1919. že v desolatnem stanju, da je bil promet resno ogrožen.

Po prizadevanju novosadske mestne občine je končno prevzela zgradbo novega mostu država in je ministrstvo za javna dela l. 1920. odobrilo potrebne kredite. — Gradbena dela so pričela 2. septembra leta 1921. Železna konstrukcija je bila naročena na račun reparacij iz Nemčije. Most obstoja iz treh delov in znaša njegova skupna dolžina 302 metra. — Največji je srednji lok, ki je dolg 130 m. Oba krajna loka merita po 85 m. Gradbena dela so bila končana že 15. julija 1927. Železna konstrukcija tehta skupno 3.212.938 kg. Dovolne ceste so bile na obeh straneh dograjene pretekli mesec in se je v času od 12. do 16. maja vršilo poskusno obteženje mostu, ki je pokazalo, da je most trdno in solidno zgrajen.

Današnje otvoritvene svečanosti se je udeležila velika množica ljudstva iz bližnje in daljne okolice. Po posvetitvi mostu je imel minister javnih del kratek nagovor, v katerem je naglašal veliko gospodarsko važnost tega mostu, ki veže Srem in Banat. Želeč, da bi preko tega mostu prišlo v mesto novo blagostanje, je prerezal simbolično vrv in izročil most javnemu prometu. Po svečanosti je priredila mestna občina na čast povabljenim gostom banket.

VELIKA RUDNIŠKA NESREČA

Newyork, 21. maja. V premogovnem rudniku Mather v provinci Brownville (Pensilvanija) je bilo vsled eksplozije zasutih 200 rudarjev. 32 trupel so tekom gurnega naporega izkopavanja potegnili izpod ruševin, 9 rudarjev so našli še živih, 141 pa jih še pogrešajo.

«BREMEN» POLOMLJENA

Newyork, 21. maja. Iz Greenlylanda poročajo, da se je letalo »Bremen« pri poskusnem startu tako poškodovalo, da je absolutno nesposobno za vsak nadaljnji polet. Letalo bodo demontirali in prepeljali v Newyork.

POSET DANSKIH UČITELJEV

— Beograd, 21. maja. Tuiskoprometni oddelek ministrstva za trgovino je sprejel obvestilo, da poseti prihodnje dni našo državo večja skupina danskih učiteljev, ki bodo posetili na svojem potovanju po državi vse večje centre in študirali naše gospodarske in kulturne prilike.

Izid parlamentarnih volitev v Nemčiji

Levičarske stranke so znatno napredovale, nemški nacionalci pa nazadovali. — Politična konstelacija je ostala v glavnem nespremenjena.

— Berlin, 21. maja. Včeraj so se vršile v Nemčiji državnozbornske volitve. Dasiravno je bila agitacija vseh strank zelo velika, vendar ni dosegla volilne borbe l. 1924. V splošnem so potekle volitve v vsej Nemčiji mirno, le v Berlinu in v Hamburgu je prišlo do manjših spopadov med komunisti in socialnimi demokrati ter nacionalisti in policii.

Po doslej znanih rezultatih so izšli iz volitev nemški nacionalci znatno oslabljeni. Od 103 mandatov, ki so jih dobili l. 1924, so padli na 72. Napredovali pa so komunisti, ki so narasli od 45 na 51 mandatov. Tako zvana gospodarska stranka je imela l. 1924. 17 mandatov, zdaj pa jih je dobila 23. Najbolj so napredovali socialni demokrati, ki so porasli od 131 mandatov na 150. Centrum je izgubil 9 mandatov, nemška ljudska stranka pa je izgubila 3. Nacionalni socialisti so nazadovali za 1 mandat.

Wolffov urad je danes zjutraj od pol 7. zbral sledeče rezultate, pri katerih niso všteti delni rezultati iz štirih volilnih okrožij, ki pa na končnem rezultatu ne morejo ničesar spremeniti.

Glasom te statistike je bil izid včerajšnjih volitev sledeči:

socialni demokrati: 8.536.039 glasov in 150 mandatov (leta 1924. so dobili 131 mandatov; + 19)
demokrati: 4.344.582 glasov, 72 mandatov (l. 1924. 103; — 31)
centrum: 3.612.700 glasov, 60 mandatov (l. 1924. 69; — 9)
komunisti: 3.074.797 glasov, 52 mandatov (l. 1924. 51; + 1)
komunisti: 3.080.056 glasov, 51 mandatov (l. 1924. 45; + 6)
demokrati: 1.495.238 glasov, 25 mandatov (l. 1924. 32; — 7)
bavarska ljudska stranka: 942.799 glasov, 16 mandatov (l. 1924. 19; — 3)
levičarski komunisti: 76.885 glasov, nobenega mandata.
gospodarska stranka: 1.366.623 glasov in 23 mandatov (l. 1924. 17; + 6)
demokrati: 777.866 glasov in 13 mandatov (l. 1924. 14; — 1).
druge stranke skupno 2.716.717 glasov.

Vsi vodilni politiki kakor tudi vsi člani vlade so bili ponovno izvoljeni. Presenečenj volitve niso prinesle. Točni rezultati bodo znani šele jutri.

Ljubljanska kronika

Samomor mladega Rusa. — Težka nesreča na kolodvoru. — Padec z gugalnice. — Pretep v Tomačevem. — Drobiz.

Ljubljana, 21. maja.

V soboto si je na strašen način končal življenje mladi ruski emigrant, 30letni veterinarski pomočnik Antonin Lemeško, ki je prišel v petek iz Beograda v Ljubljano. Počinil si je bodalo v srce in je izkrmel. Trajni dogodek se je odigral tako-le:

V soboto okoli 18. se je srečeval po tivoljskem parku mlad mož. Bil je videži zamisljen, toda nič na njem ni kazalo, da si misli končati življenje. Po kratkem spredu je mirno sedel na klopi v novem stranskem drevoredu. Nenadoma si je pa odnel suknič in si v razgledano prso z vso silo porinil ostro bodalo. Kri je brizgnila iz ranjenega srca in nesrečnej se je takoj nato zgrudil na tla. Setelci, ki so postali nani ozorni, so ga našli ležečega na tleh v mlaki krvi. O dogodku so takoj obvestili v Tivoljski službuječega stražnika, ta pa je telefonično obvestil rešilno postajo. Rešilni avto je odjedal nezavestnega samomorilca v bolnico.

V bolnici so sicer nesrečnemu takoj nudili prvo pomoč, vendar so ostali vsi napori zastonj. da ga ohranijo pri življenju. breusnešni Lemeško je od 9.45 izdihnil. ne da bi se zavelel. Kaj je gnalo mladega in simpatičnega Rusa v smrt, ni znano. Morda je bila kriva nesrečna ljubezen, morda beda, morda domotožje. Kdo ve? Pri njem so našli pismo, naslovljeno na policijo. V pismu prosi samomorilec, naj ga dostojno pokopajo in da trupla ne obducirajo. V smrt da gre prostovoljno. — Tragična smrt mladega Rusa je vzbudila splošno sočutje.

Na glavnem kolodvoru se je danes pomenil pripetila precej težka nesreča. Pri železnici je uslužbenec 19letni zavrtač Anton Čelšnik, doma iz Hotiča pri Litiji. Danes ponoči je na stranskem tiru skušal sklopiti dva vagona. Nesreča je hotela, da je baš v tem trenutku privzela lokomotiva. Čelšnik je prišel radi sunka med odbijajoč obeh vagonov. S težkimi poškodbami, deloma strto ramo in poškodovano roko so ga potegnili izpod vagona, na kar je bil z rešilnim avtom prepeljan v bolnico.

Precej težka nesreča se je pripetila včeraj v Tivolju. Tja, kjer je eldorado veselih Mick, kjer se radi sučejo Janezi, med tingl-tangl, je zaneslo tudi 18letno Ivanka Hacetovo. Ivanka je silno ugajala gugalnica, toda, da bi sedla v čoln ni imela pravega poguma. Končno se je pa na prigovarjanje znanecem le udala in veselo sta se pogajala z nekim tovarišem po gugalnici. Nenadoma je postalo Ivanka slabo, kriknila je in v naslednjem hipu je v loku zletela iz čolna. Priletela je iz precejšnje višine na tla in s težkimi notranjimi poškodbami nezavestna obležala. Prepeljali so jo z rešilnim avtom v bolnico. — V bolnico so danes zjutraj prepeljali tudi mesarskega vajenca Jerneja Jeršina. Ta je pri klanju živine nerodno manipuliral z nožem, da se je sunil v desno nogo.

Precej težka nesreča se je pripetila včeraj popoldne na Karlovski cesti. Po cesti je peljal na mesarskem vozu hlapec Ivan Renardič, zaposlen pri mesariju Ivanu Lovsetu. Konj se je nenadoma splašil drvečega tramvaja in je zavozil naravnost pod električno železnico. Pri nesreči je padel hlapec z voza in se občutno poškodoval na nogah in na rokah, dočim si je konj zlomil nogo. Na tramvaju se je pri karambolu razbila električna svetilka in tudi Lovsetov voz je bil zelo poškodovan. Lovše sam trpi 3750 Din škode. Nesreče je baje kriv voznik električnega voza, ker ni pravočasno zavrl voza, dasi je videl, da se konj plaši. Policija je uvedla preiskavo.

Vlom v naše poslaništvo v Budimpešti

— Beograd, 21. maja. V noči od petka na soboto je bil v Budimpešti poskušen vlom v pisarno našega vojnega atašea. Vlomilci so vdrl v prostore, v katerih se nahajala blagajna vojnega atašea ter jo skušali odpreti s ključem, kar pa se jim ni posrečilo, ker se jim je ključ zalomil v ključavnici. Ko je naslednjega dne prišel naš vojni atašee v pisarno, ni mogel s svojim ključem odpreti blagajne, ker so bili v ključavnici še ostanki zalomljenega ključa. Tako je obvestil madžarske oblasti, ki so odredile preiskavo. Pozvan je bil ključavničar, ki je v prisotnosti našega vojnega atašea in madžarskih policijskih organov odprl blagajno. Vojni atašee je pred komisijo pregledal vsebino blagajne in ugotovil, da mu ničesar ne manjka. O dogodku so bili obveščeni merodajni činitelji v Beogradu. V političnih krogih mislijo, da so skušali izvršiti vlom najeti agentje kake tuje države, ki so hoteli priti do raznih dokumentov, o katerih so mislili, da se nahajajo v blagajni vojnega atašea. Jasno je, da vlomilci niso iskali denarja, ker je znano, da vojni atašee nima v svoji blagajni večjih vsot, marveč mu služi za shranjevanje važnih dokumentov.

DEČJI DAN V BEOGRADU

— Beograd, 21. maja. V Beogradu je bil včeraj na svečan način proslavljen dečji dan. Po mestu so šolski otroci prodajali cvetje in znake v prid Dečjega doma, v Dečjem domu pa se je vršila razstava dojenčkov, izmed katerih so bili naskrbnejše negovani nagrajeni. Razne kulturne in ženske organizacije so imele predavanja o pomenu dečjega, odnosno materinskega dne in pravilne vzgoje otrok.

Zasedanje čsl.-jugosl. parlamentarne delegacije

— Beograd, 21. maja. Danes dopoldne ob 10. se je vršila v Narodni skupščini svečana seja naše in češkoslovaške parlamentarne delegacije za gospodarsko in kulturno sodelovanje med obema državama. Seji je predsedoval g. Čeda Mihajlovič, ki je otvoril sejo z lepim nagovorom, naglašajoč važen pomen te institucije. Za njim je imel nagovor v češkoslovaškem jeziku predsednik čsl. delegacije posl. dr. Uhlir. Sledila sta referata obeh glavnih referentov za gospodarska vprašanja gg. dr. Kramar in dr. Sečerov. Dr. Kramar je v svojem referatu poudarjal potrebo čim prejšnje sklenitve trgovinske pogodbe in navedel vse, kar bi bilo potrebno za tesnejše zblizanje med obema državama. Tudi dr. Sečerov je v svojem referatu očitel težkoče, ki vladajo na gospodarskem polju. Seja je bila nato ob 12. zaključena. Popoldne bodo razpravljale poedine sekcije. Jutri odpotujeta obe delegaciji preko Sarajeva v Dubrovnik, kjer se bodo nato nadaljevala posvetovanja.

Spomenik prvemu češkemu letalcu

Praga, 21. maja. V Pardubicah je bil danes slovesno odkrit spomenik prvemu češkemu letalcu inženierju Janu Gašparju, ki se je že nekaj let pred vojno praktično udeleževal v letalstvu. Tudi jugoslovensko letalstvo je pri tej priliki izjavilo svoje simpatije.

Štrašna avtomobilska nesreča v Zagrebu

Štiri in polletnega dečka povozil tovorni avtomobil in ga razmesaril.

V Zagrebu se je pripetila avtomobilska nesreča, čie žrtev je postal štiri in polleten Omer Sustović, sinček zasebnega uradnika Sustovića. Okoli 11. ure dopoldne je privozil s Savske ceste tovorni avtomobil podjetnika Lavša, ki ga je vodil šofer Avgust Kompar, in zavozil na Horvačansko cesto. Prav tedaj se je nenadoma zadelo poleg šoferja sedečemu delavcu Brleku, da se bo eno središnjih koles zakotalilo v občestni jarek in je zaradi tega brez besede hitro zagrabil volan, očito, da bi avtomobil zapeljal na sredo ceste. Zaradi naglega obrata je tovorni avtomobil zavozil tik mostu in povozil štiri in polletnega Omerja Sustovića, ki je v usodnem trenutku ušel na kamnu poleg mostnega zidu. Nesrečnega dečka je avtomobil pritisnil ob zid, da mu je strašno razmesaril glavo in ga takol usmrtil. Otroku je poleg tega zmečkalo prsni koš in levo nogo.

O nesreči telefonično obveščena policija je poslala na kraj nesreče komisijo, ki je zaslila šoferja in njegovega spremljevalca ter oba aretirala.

Zanimiva politična aretacija na Dunaju

Dunaj, 21. maja. G. Policija je aretirala moža, ki se je legitimiral s ponarejenim potnim listom. Na policijskem uradu so ugotovili, da je aretirani doma iz Berlina in identičen s trgovcem in šoferjem Breidfildom, ki ga nemške oblasti zasledujejo s tiralo. Priznal je, da je ovedel komunističnega poslanca Otona Brauna in njegovo nevesto iz zaporov v Moabitu. Izročen je bil deželnemu sodišču.

Pomagajte Bolgarom!

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.90—22.96 (22.93), Berlin 13.5825—13.6125 (13.5975), Bruselj 7.9195—7.9495 (7.9345), Budimpešta 0—9.9265, Curih 1093.5—1096.5 (1095), Dunaj 7.98—8.01 (7.995), London 277.04—277.84 (277.44), Newyork 56.72—56.92 (56.82), Pariz 222.70—224.70 (223.70), Praga 167.97—168.77 (168.37), Milan 298.25—300.25 (299.25).

Efekt: Celjska 158 den., Ljubljanska Kreditna 128—128 (128), Praštediona 532.5 den., Kreditni zavod 157—175. Vevče 165 den., Ruše 265—280, Stavbna 56 den., Šešir 05 den.

Lesni trg: Tendence živahna. Zaključeni je bilo 5 vagonov bukavih plohov I., II., 15% III., od 2 m naprej, od 16 cm širine naprej, medija 27, suhih za nakladanje, fco. vagon meja po 520.

Deželni pridelki: Tendence nespremenjena. Zaključeno ni bilo. Cene so ostale nespremenjene.

Zagrebska borza.

Dunaj 799.50, Berlin 13.5925, Italija 299.25, London 277.25, Newyork 56.82, Pariz 223.70, Praga 168.37, Curih 10.95. — Efekt: Vojna škoda 450.

Inozemske borze.

Curih: Zagreb 923.25, London 25.3325, Newyork 518.85, Pariz 20.43, Milan 27.33, Berlin 124.12, Praga 15.3750, Dunaj 73.02.

Dnevne vesti.

— **Lepo je biti Slovenec!** Naše bogastvo je naš jezik in naš duh! A kako naj ta dva prideta do razmaha brez naše univerze? Po svojo najvišjo izobrazbo bi morali hoditi v tujino, kjer bi se mogli seznaniti z znanostjo in po tujem jeziku, po tujem duhu. Mi imamo sedaj lastno univerzo. Treba je le, da jo podpiramo. Pristopajte k društvu za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada! Članarina je urejena takole: podporniki plačajo letno Din 20; redni člani plačajo letno Din 50, oziroma jurišne osebe Din 100 na leto; dobrotniki so oni, ki plačajo na leto Din 1000 ali enkrat vsaj Din 10.000; pokrovitelji pa plačajo na leto Din 5000 ali enkrat vsaj 50.000. Naslov: Ljubljana, Univerza. Poštni ček, račun št. 12.368.

— **Odlikovanje.** Z redom Sv. Save IV. stopnje je odlikovan inšpektor agrarne direkcije in Ljubljani Albin Radikon, z redom Sv. Save V. stopnje pa referent okrožnega agrarnega urada v Mariboru Matko Benčič in referent okrožnega agrarnega urada v Ljubljani Janko Osojnik.

— **Iz sodne službe.** Za stalna sta potrjena pravni praktikant pri okrožnem sodišču v Novem mestu Stanko Pečar in strojnik v kaznilnici v Mariboru Ivan Berčič; vpokojen je viš. pisarniški oficijal pri okrajnem sodišču pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah Jurij Šivic.

— **Iz državne službe.** V višjo skupino so pomaknjeni inženjer gradbene sekcije v Mariboru Jan Wamek, inženjer gradbene sekcije v Vranju Josip Sevcik, veterinar sreskega poglavarstva v Dolni Lendavi Anton Sok in veterinar sreskega poglavarstva v Kamniku Josip Ravtar.

— **Otvoritev brzojavov in telefonov Rodonci, Gornja Lendava in Rogasčevci.** Dne 15. maja t. l. so bile pri poštah Rodonci, Gornja Lendava in Rogasčevci (vse v Plekmarju) odprte nove glavne postaje in telefonske centrale.

— **Osebnosti s pošte.** Premeščeni so od pošte Ljubljana I. k pošti Bled II. Olga Mozar, od pošte Brežice k pošti Cerklje ob Krki Josipina Vidmar, od pošte direkcije v Splitu k 23. terenski sekciji v Dubrovniku Josip Černe; za telefonistko pri pošti v Splitu je imenovana arhivska uradnica Marija Krulc.

— **Narodna banka za žrtve potresa.** Narodna banka je izročila Rdečemu križu 25 tisoč dinarjev za žrtve potresa na Bolgarskem, 25.000 Din pa za žrtve potresa v Grčiji.

— **Kongres agronomov.** Udruženje jugoslovenskih agronomov bo imelo 24. in 25. t. m. redni letni kongres v Skoplju. Po kongresu si udeleženci ogledajo razne kraje Južne Srbije.

— **Splošno nezadovoljstvo z g. Radosav-Hječem.** Med rezervnimi častniki je zavladalo splošno ogorčenje nad predsednikom središnje uprave g. Radosav-Hječem. V beograjski »Reči« je izšel že drugi članek, s katerim udeležencem bojev na Kajmaklanu ostro obojso delovanje središnje uprave, zlasti njenega predsednika. Pisec članka pravi, da je središnja uprava zakrivila največje zlo z vmešavanjem v politiko in da so rezervni častniki že sili njenega teatralnega delovanja. Imeti hočejo dobro organizacijo ali pa sploh nobene. G. Radosav-Hječev bo morda tudi na letošnjem običnem zboru prodiral s svojimi metodami, toda če se mu to posreči, naj ve, da bo tretja rezerva rezervnih častnikov izstopila iz udruženja.

— **Skupina SPD.** Osrednji odbor SPD, sklicuje redno skupščino SPD na nedeljo dne 10. junija 1928 ob 10.15 dopoldne v hotelu Union v Ljubljani. Dnevni red: 1.) Otvoritev po predsedniku SPD. 2.) Legitimacije delegatov in ugotovitev pooblastil. 3.) Poročila delegatov o delovanju in imovinskem stanju Osrednjega društva in podružnic v preteklem letu ter njih presoja v smislu § 38 a) pravil. 4.) Določitev idejnih smernic, ki se dajo celokupnemu društvu za posredno in uspešno delovanje. 5.) Določitev višine članarine in prispevkov za upravo, ki naj jih podružnice plačujejo Osrednjemu odboru. 6.) Volitev 5 poverljivikov in 3 nadomestnih poverljivikov podružnic, ki se pošljejo za leto 1928. v širši osrednji odbor (volijo delegati podružnic). 7. Volitev nadzornika po § 41 pravil (volijo delegati podružnic). 8.) Skladnosti (informativne opozoritve).

— **Zupanova jama pri Grosupljem.** 13. t. m. se je vršila velika veselica na Taboru in obližju Zupanove jame. Ogledali smo si krasoto te jame, v kateri se blišči razni stalaktiti in stalaktiti. Proti večeru smo se prav zadovoljni vrnili z mislijo v srcu, da čim prej zopet posejimo jama. Društvo pa želimo obilo uspeha k nadaljnji ureditvi.

— **Krasoto Zupanove jame pri Grosupljem** si vsako leto hodo gida na binkoštni ponedeljek. Vabljeni vsi.

— **Samomur generala Vidokovića.** V soboto jutraj se je ustrčil v Zalečarju brigadni general Doka Vidoković. Na njegovi mizi so našli pismo, v katerem pravi, da ne more več prenašati teže življenja. V pismu prošni, naj obveste o tragični smrti njegove sorodnice.

— **Aljažev dom v Vratih.** se odprl na binkoštno soboto. Planinci, kdor hoče slišati bobnenje plazov in jih videti, naj se poda za binkoštno praznike v najlepši kotiček naše Gorenjske, v dolino Vrat. Tam, kjer smilj mogočnji slap »Peričnik«, kjer se šele sedaj začneta pomlad, bo našel vsakdo razvedrilo, lepo pomladansko solnce bo po dolgem deževnem vremenu delo dobro vsakomur in zopet se bodo vselela planinska srca.

— **Vreme.** Turisti in izletniki so že vajeni, da jih ob nedeljah napere dež. Tudi včeraj jim je deževno vreme pokvarilo veselje. Zgodaj jutraj je kazalo, da bo vreme lepo, toda že dopoldne je začelo deževati in z manjšimi presledki je bilo ves dan deževno. Nasprotno je pa danes jutraj kazalo, da bomo imeli deževen dan, toda

dopoldne so se oblaki večinoma razpršili in posijalo je solnce. Barometer stoji še vedno nizko tako, da stanovitega, legega vremena ni pričakovati. Danes zjutraj je kazal 758 mm, temperatura je znašala 13°. Včeraj je deževalo samo v Ljubljani, Beogradu, Sarajevu, Skoplju, Splitu in Dubrovniku so imeli lepo, v Mariboru in Zagrebu pa deloma oblačno. Najvišjo temperaturo so imeli včeraj v Skoplju in Beogradu in sicer 27°. V Zagrebu in Splitu je bilo 23, v Dubrovniku 22, v Sarajevu 21, v Mariboru 20, v Ljubljani 19,2. Temperatura je torej povsod znatno poskočila.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Dol. Logatcu** slavi letos dne 3. junija svojo 50-letnico obstoja. Zbogom z blagoslovitvijo nove motorne brizgalne. Vsa okoliška društva se naprošajo da ta dan upoštevajo, ter se te proslave polnoštevno udeležijo. Pri prireditvi svira polnoštevna godba na pihala iz Dol. Logatca. Za dobro zabavo in drugo bo v polnem preskrbljeno. Na pomoč. — **Odobor.**

— **Vsa prebava bo boljša,** če boste dali po vsaki jedi žličko praška »Magne« v pol kozarca vode. Ta mala opreznost bo odstranila vse nepravilnosti prebave. Prašek »Magne« odstranjuje bolečine, ureja prebavo, ker uničuje odvisno kislino, ki je vedno vzrok bolečin. Če boste vzeli prašek »Magne«, ne boste več občutili gorčice. Prašek »Magne« priporočajo zdravniki in se ga poslužujejo v bolnicah. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. 1 omet s točnim navodilom 4 Din. Kjer ga nima, naročite ga po pošti: Laboratorij Alga, Sušak. Za 2 omota »Magne« priložite pismo 10 Din.

— **Nesreča nikoli ne počiva.** V Ljubljani so bolnico posestnikov sin France Švigelj iz Martinjaka, občina Cerkljica. Fant je doma na paši podil konja domov. Konj se je nenadoma vzpel in ga s kopitom brcnil v obraz. Poškodovan mu je vso čeljust. — **Delavcu Francu Čiuhu** iz Gaberje, občina Dobrava, je med delom padlo drevo na desno nogo in mu jo precej težko poškodovalo. — **14letnega posestnikovega sina** iz Srednje Dobrave je v nedeljo povozil neki voznik in ga občutno poškodoval po vsem životu, v Podsmreki pa je neki kolesar povozil 7letno Pavlo Volčič z Dobrave.

MLADINI PREPOVEDANO!
Veliki »Ufa« film

Grand Hotel Boulevard

Prvovrstni igralci MADY CHRISTIANS, ERNA MORENA, WERNER FUETTERER

Predstave ob 4., pol 8. in 9. uri.

TEL. 2124. ELITNI KINO MATICA.

Iz Ljubljane

— **Češkoslovaški cariniki v Ljubljani.** Včeraj ob 13.53 so prispeli za zagrebškim potniškim vlakom češkoslovaški cariniki v Ljubljano. Ljubljanski cariniki in občinstvo, ki je bilo o njihovem prihodu obveščeno, so priredili milim gostom priščen sprejem. Na kolodvoru so bili zbrani tudi predstavniki oblasti. Ko se je vlak ustavil in so gostje izstopili, jim je množica priredila viharne ovacije. Goste je pozdravil v imenu ljubljanskih carinikov predsednik ljubljanskega pododpora g. Polak. V imenu mesta direktor g. dr. Zarnik. Železniški načelnik Vargazon in konzul dr. Resl. Godba je zaigrala češkoslovaško himno »Kde domov muje«, nato se je pa v imenu društva češkoslovaških carinikov zahvalil g. Jaroslav Branclovsky. Po oficijelnem sprejemu je zaigrala godba našo himno. Nato se je pa začel pomikati slavnostni sprevod z železničarsko godbo na čelu v mesto. Gostje so se nastanili v hotelu »Slon«. Popoldne so si ogledali mesto in njega zanimivosti, zvečer pa je bil v Zvezdi slavnosten banket. Na banketu je goste v imenu naših carinikov pozdravil g. Polak. V imenu velikega župana vladni svetnik g. Menčinger, v imenu oblastnega odbora dr. Adlešič, v imenu mestne občine dr. Zarnik, v imenu trgovske zbornice dr. Plešs, v imenu Češkoslovaške - jugoslovenske lige g. Juvan in v imenu Češke obce g. Čermak. Govorila sta tudi češkoslovaški generalni konzul v Beogradu g. Pospisil in ljubljanski konzul g. dr. Resl. Izrečenih je bilo še mnogo napitnic in zdravic, nato se je pa razvila animirana zabava, pri kateri sta sodelovala železničarska godba in Kozinov kvartet, ki je žel za svoja izvajanja splošno priznanje. Danes dopoldne so si gostje ogledali zbornico TOI. V imenu predsedstva, odnosno odsotnega predsednika jih je toplo pozdravil tajnik dr. Plešs. Gostje so si ogledali palačo in se divili umetnosti našega mojstra Plečnika, ki ga tudi Čehi dobro poznajo. Iz zbornice so odšli v vinaro Bolaffio in sinovi v Sisko, kjer jih je pozdravil solastnik tvrdke g. Bolaffio. Tvrdka jim je priredila zakusko. Ob 11.45 so se gostje odpravili na Gorenjsko.

— **Počitniška kolonija ob morju.** Kakor vsako leto, tako bo tudi letošnja mestna občina ljubljanska gotovo število siromašnih ljubljanskih otrok k morju. Oni starši ali varuhi, ki želijo poslati svoje otroke k morju, se pozivajo, da vložijo tozadevne nekolikovane prošnje pri socialno političnem uradu mestnega magistrata, soba 42/II., osebno. V prošnji naj navedejo premoženjske in rodbinske razmere, rojstne in domovinske podatke otroka in znesek, katerega so pripravili prispevati. Celotni znesek za 4tedensko letovanje z vožnjo vred znašajo 600 Din. Naisrošnejši, ki ne morejo prispevati k gornjemu

znesku prav nič, morejo vložiti prošnjo z izrečno pripombo, da prosijo za brezplačno letovanje. Prošnje za brezplačno ali znižano oskrbo morajo biti opremljene z izjavo okrajnega načelnika in župnega urada dotičnega okraja, kjer otrok stanuje. Prošnje se bodo sprejemale do vsteteža 31. maja t. l. pri gori navedenemu uradu. V poštev pridejo samo oni otroci, ki so pristojni v Ljubljano.

— **Iz Za ponesrečene Bolgare** so darovali pri mestni blagajni ljubljanski nadalje se: Usluženci poštne hranilnice, podružnica v Ljubljani, Din 600. Rektor univerze Nachtigal 200 Din. Klub esperantistov v Ljubljani 100 Din. Bratuz Ivan 100 Din. Bačnar Filip 100 Din. Demšar Hieronim 100 Din. Čiuh & Jesih 100 Din. Učenke IV. razreda dekliške drž. osnov. šole na liceu 100 Din.

— **Iz Predavanje gospe Corbett - Ashby in g. Malaterre - Sellier,** o katerih govorimo obširneje na drugem mestu, bo v sredo dne 23. t. m. ob 8. zvečer v veliki dvorani univerze — **Zenski Pokret.**

— **Iz Ljudski kino ZKD (Ideal)** sporoča cenjenemu občinstvu, da se na splošno željo publike predvaja še danes nepreklicno zadnjokrat bajno lepi monumentalni vefilm »Šekov sin« z nepozabnim Rudolfom Valentinom in Vilmo Banky v glavnih vlogah pri obeh današnjih predstavah ob pol 17. in 21. uri. To je zadnja prilika, da si vsakdo ogleda ta bajni orientalni vefilm. Vse dosedanje predstave so bile razprodane, zato naj si vsakdo čimprej omisli potrebne vstopnice. — **Jutri** nov izvrsten spored in sicer popoldne mladinska in otroška predstava ob pol 5. uri z izvrstnim filmom: »Dete milijonarja in sirotka, zvečer ob 9. vefilem »Benečanska kurtizana«.

— **Iz Dan bombončkov,** ki ga je priredila CM podružnica v Ljubljani, se je prav dobro obnesel. Čisti dobiček znaša Din 1156.30. Da je prireditelj tako dobro izpadla, imajo največ zasluge dijakinje - Sokolice, ki so cel dan marljivo zbirale prispevke. Iskrena hvala vrlim nabiralkam in vsem darovalcem! Želimo, da bi tudi druge CM. podružnice priredile enako prireditve v korist CM. družbe.

— **Iz Narodni ženski savez,** ki je tudi član Internacionalne aliance za žensko volilno pravico, vabi članice vseh ženskih društev, ki so v savezu, da pridejo k predavanju g. Corbett-Ashby in g. Malaterre-Sellier. Predavanje bo v sredo ob osmih zvečer v veliki dvorani univerze.

— **Iz Zahvala.** Dijaki in dijakine letnika drž. trgovske akademije v Ljubljani se tem potom iskreno zahvaljujejo vsem dobrotnikom, ki so jim s svojimi plemenitimi darovi omogočili izlet v Francijo, ki se je vršil v dobi od 10. do 23. aprila. Dijakstvo se je vrnilo obogateno na znanju, polno najlepših vtisov in z gorečo željo, da z vztrajnim delom pripomore svoje domovini do blagostanja, podobnega onemu, ki se je razgrnilo pred njim tekom tega krasnega potovanja. — **Izletni odbor.**

— **Iz V dramu se je našel aluminijast** nastavek za gledališki daljnogled. Kdor ga je izgubil, ga dobi v pisarni uprave.

— **Iz Krasna birmanska darila** najceneje kupite pri FR. P. ZAJEC, trgovina ur in zlatarne Ljubljana. Stari trg 9 367

Gospodarstvo

Naš uvoz v februarju

Generalna direkcija carin objavlja podatke o našem uvozu, v februarju. V februarju smo uvozili 95.593 ton raznega blaga v vrednosti 621.659.706 papirnatih ali 56 milijonov 771.649 zlatih Din. V primeri z uvozom v februarju lanskega leta je naš uvoz letos napredoval po teži za 19.586 ton ali za 20.67%, po vrednosti pa za 100.492.888 Din ali za 19.28%. Tako se je tudi v februarju nadaljevala tendenca povečanja uvoza sporedno z vedno večjim nazadovanjem izvoza, kar pomeni, da se je že itak obupno stanje naše trgovske bilance še bolj poslabšalo. Neposredna in neizgibna posledica tega je povečanje deficita v naši zunanji trgovini, ki je v januarju znašal 161 milijonov 627.724 Din. V februarju smo izvozili za 438.962.558 Din blaga tako, da smo zaključili februar v zunanji trgovini s pasivo, ki je za 182.697.148 Din večja od aktive. Deficit naše trgovinske bilance znaša že prva dva meseca letokega leta 344.324.872 Din.

Po vrednosti zavzema v našem uvozu v februarju prvo mesto bombaževina, ki smo jo uvozili za 179.161.572 Din. Največ smo uvozili bombaževinskih tkanin in sicer za 94.388.619 Din, predvaja pa za 58.563.838 Din. Na drugem mestu je železo in železnina z 61.655.522, na tretjem volna s 57.887.918 Din itd. V rubriki »razni predmeti« so največje postavke strojev, prevoznih sredstev in električnih potrebščin. Rvih smo uvozili za 29. drugih za 13, tretjih pa za nad 11 milijonov Din. V prvih dveh mesecih letokega leta smo uvozili 167.958 ton raznega blaga v vrednosti 1. 213.588.680 papirnatih ali 95.449.870 zlatih Din. V primeri z lanskim letom se je naš uvoz letos povečal po teži za 28.823 ton (20.46%), po vrednosti pa za 146.077.259 Din (13.68%).

— **g. Dobave.** Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave 2000 kg okroglega železa. — **Direkcija državnega rudnika v Zabukovci** pri Celju sprejema do 29. t. m. ponudbe glede dobave 140 m³ jamskega lesa. — **Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki** so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

— **g. Prodaje.** Dne 29. in 30. t. m. se bo vršila pri upravi dravske artiljerijske radionice v Ljubljani (Kobaridska cesta 43) oferalna licitacija glede prodaje starih traktorjev, dne 31. t. m. glede prodaje starih tovornih avtomobilov; dne 1. junija pa glede prodaje raznih avtomobilskih delov in odpadkov od železa in jekla. — **Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki** so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Ali ste se že naročili na »Ponedeljek«?

Mussolinijeva žena osamljena

Dočim je Mussolini na višku slave in politične moči, živi njegova žena v skromnih razmerah v Milanu in ni deležna močeve slave. — Kako se je Mussolini zaljubil in oženil.

Svet ve mnogo o sedanjem italijanskem ministrskem predsedniku in tisk prinaša dan za dnem obširne članke o njegovem življenju, toda Mussolinijeva žena, ki živi osamljeno, ve zelo malo o svojem možu. Odkar je postal Mussolini italijanski diktator, se za svojo ženo sploh ne zmeni. Kralji in kraljice, diplomati, letalci, novinarji, politiki in bogati zasebniki prihajajo iz vseh delov sveta, da pozdravijo italijanskega diktatorja, njegova žena pa vseh pet let ni prispela v Rim iz Milana, kjer živi s svojo deco ločeno od sveta.

Mussolini in njegova žena sta živela v mladosti v zelo skromnih razmerah. Ona je bila rojena kot hči kmetijskih staršev v vasi Predappio blizu Forle v severovzhodni Italiji. Njen oče je bil zaposlen na posestvu bogatega kmeta Zolija. Umrl je v najlepši moški dobi in zapustil ženo Ano, ki je morala preživljati sebe in deco s težkim delom. Njena hči Rachel je morala prijeti za delo že kot šestletno dekletce. Pomagala je materi krmiti živino in dve leti je hodila v šolo. Vstajala je zgodaj in delo, ki ga je upravljala, je daleč presegalo njene moči. Toda Mussolinijeva žena se rada spominja mladosti, dasi je morala s trdim delom pomagati materi služiti vsakdanji kruh. Nekaj mesecev je služila kot dekla pri rodbini Rimini, večnoma je pa delala na polju. Sosedje se je spominjali kot marljive, ljubke in prijazne deklice, o kateri ni nihče mislil, da postane žena tako slavnega moža. Njen drug v rojstni vasi je bil Benito Mussolini, sin vaškega učitelja, ki je bil obenem kovač. Bil je sedem let starejši in za siromašno sosedovo hčerko se ni dosti zmenil. Šele čez več let, ko sta se znova srečala, se je jel zanimati za njo.

Leta 1905. je odprl Mussolinijev oče vaško krčmo in prenočišče ob cesti med Predappio in Forli. Krčma se je imenovala »l'Agello«. To je bila običajna vaška krčma, kjer so točili vino in prodajali makarone voznikom in delavcem. V krčmi so bile tudi sobe za tujece, ki jih je bilo treba pospravljati, in posoda, ki so jo morale umivati ženske roke. In tako je vdova kmeta Agostini

Sovjetska inkvizicija

Kakor smo že poročali, se je pričel v soboto v Moskvi senzacionalen proces proti ruskim in nemškim inženjerjem. Sovjetski tisk je že pred procesom priobčeval obširne članke, s katerimi je delal razpoloženje za najstrožjo kazen obtožencev, češ, da gre za tipični primer razredne borbe. Tisk je pretiraval krivdo obtožencev in jih dolžil bolj, nego sama obtožnica. Proces se je vršil v veliki dvorani palače profesionalnih zvez, nekdanjega sedeža carskega plemstva. Obtožence stražijo agenti državne politične uprave. V diplomatični loži sede zastopniki vseh držav na čelu s poslanikom Heebertom in Brockdorffom Rantzauom. Takoj začetkom obravnave je prišlo do konflikta med zagovorniki in državnim pravdnikom glede izpričevala odsotnih obtožencev. Državni pravdnik je namreč izjavil, da nekateri obtoženci simulirajo bolezen, da bi jih sodišče ne moglo osebno zaslišati.

Po prečitanih seznama prič, ki jih je nad 100, je nastal spor glede nekaterih prič. Na predlog državnega pravdnika Krilenka je namreč sodišče odklonilo one priče, ki so jih predlagali zagovorniki. Zagovorniki je sodišče dovolilo samo dve predlagani priči, ki sta pa več ali manj brezpomembni. Pač bo pa zaslišanih 50 prič, ki so bile vnaprej preprane tako, da bodo izpovedale proti obtožencem. Državni pravdnik je izjavil, da nemške priče ne morejo ničesar važnega izpovedati, pa tudi ruske priče, ki so se same javile, po njegovem mnenju ničesar ne vedo. Priče, ki so jih predlagali zagovorniki, spadajo po njegovem mnenju na zatožni klop. Krilenko tudi ne dovoli, da bi sodišče upoštevalo izjave strokovnjakov o obtožencih. Zdravniki so bili mnjenja, da je treba glavnega obtoženca Baškina preiskati, ker kaže ni normalen. Toda državni pravdnik je tudi to zahtevno energično odklonil. To je najboljši dokaz, kako malo objektivnosti je v sovjetskem sodstvu.

Komunistični tisk naglašja, da stojijo obtoženci pred sodiščem proletarske diktature, ki zatire vsako izpodkopavanje inženjerskega režima. Ta proces je tipičen primer razredne borbe. Kapitalizem je skušal zadeti socializem na gospodarskem polju, kjer je najbolj občutljiv. Sovjetske oblasti so pripravile proces proti nemškim in ruskim inženjerjem kot nekako gledališko predstavo za mase. Izdale so 1500 vstopnic in rezervirale 100 mest za ruske in inozemske novinarje. Obravnava se bo

nijala kot gospodinja poklicala svojo hčerko, da bi pomagala pri gospodinjstvu. Ana Agustini je namreč prispevala svoje prihranke za ustanovitev krčme. Tako so bila pripravljena tla za povratek sina, ki je bil zaradi političnega delovanja izgnan na pet let v Svič. Krčmarjev sin je bil star takrat 24, Rachel pa 17 let. Po povratku v domovino je živel nekaj mesecev s svojim očetom v krčmi, ki bi se morala imenovati pravzaprav »Pri levu«, ne pa »Pri jagnjetu«.

Mussolini se je vrnil kot ekscentričen, fanatičen in cinichen mladenič, zagrižen socializist. V očetovi krčmi so se vršila vsak večer tajna zborovanja delavcev, katerim je Mussolini razlagal socialistične ideje in jih pozival, naj bodo pripravljeni na svetovno socialno revolucijo. Rachel, ki je stregla gostom, je rada poslušala mladega Mussolinija, kako vneto oznanja socializem. Mnogi znanci so jo svarili, naj se fanatičnega mladeniča izogiblje in sam oče ji je prepovedal občeavati z njim. Toda vsaka pametna beseda je bila zaman, kajti dekle se je kmalu zagledalo in zaljubilo v mladega apostola socializma. Čez nekaj mesecev sta se poročila. Drugo leto je odpotoval Benito v Avstrijo, od koder so ga kmalu izgnali in vrnil se je k svoji ženi. Leta 1912 se je preselil z ženo in hčerko Eddo v Milan, kjer je začel izdajati socialistični list »Avanti«.

V Milanu so Mussolinija dvakrat aretirali in zaprli. Leta 1922. je postal diktator Italije in organiziral zgodovinski pohod na Rim. Ostal je kot diktator v Rimu, njegova žena pa še vedno stanuje v skromnem stanovanju v Milanu, kjer z delom preživlja sebe in svoje otroke. Če bi bila častiteljna, bi ji bila vsa vrata odprta, toda v svoji skromnosti je ostala raje v Milanu in noče deliti z možem slave. Mussolinijev oče ji je dejal pred leti, ko mu je bila predstavljena žena kot nevesta: Izbiže si tega fanta iz glave! Bolje bi bilo za vas, da skočite pod vlak. Omožiti se z mojim sinom pomeni izgubiti srečo in mir. Kljub temu svarilu se je Rachel z Mussolinijem poročila.

oddajala po radiju tako, da bo lahko vsa Rusija poslušala obtožbo in zagovor obtožencev. Tudi filmski operaterji imajo dostop v sodno dvorano in v moskovskih kinematografih bodo vsak dan predvajali filme, v katerih bo občinstvo videlo, kaj se godi med razpravo. Najvažnejše dele razprave bodo oddajali po radiju tudi v inozemstvu.

Mož z novejim žلودcem

Tako bi lahko označili 40letnega delavca Johna Rinswortha iz grofije Lancashire na Angleškem, ki je te dni po dolgotrajni in mučni bolezni umrl. Kaj je bil pravi vzrok bolezni, zdravniki niso mogli dognati. Zelo so bili pa začuden, ko so truplo obducirali. Zamalo jih je namreč, kakšen je bil vzrok možne smrti. V žلودcu pokojnega Rinswortha so našli 243 gumbov, 483 malih kamnov, 209 žebeljev, poleg tega pa kose papirja, staniola, jekla in raznih drugih predmetov. Skratka: nekaj mali žلودčni muzej. Zanimivo in naravnost zagonetno pa je, da pokojni ni nikoli rožil o bolečinah v žلودcu.

Iz Celja

— **C Smrtina kosa.** V javni bolnici v Celju je umrl g. Ivan Novačan, brat pisatelja g. dr. Antona Novčana iz Zadobrove pri Skofiji vasi, star 45 let. Blag mu spomin!

— **C Nevhita** z grmenjem in močnim nalivom je bila v soboto med 3. in 4. uro nad Celjem. Vedno deževje ovira rast na polju in povzroča škodo tudi sadnemu drevju. Sadna letina letos ne kaže dobro v celjskem okolišu.

— **C Produkcije gojencev Glasbene Matice v Celju** so se vršile v četrtek, petek in soboto v mali dvorani Narodnega doma. Zadnja produkcija skupine D na se vrši danes v ponedeljek zvečer v istih prostorih pri prosti vstopnici.

— **C Telefonski in brzojavni promet** se bo pri pošti v Celju ob nedeljah in praznikih vršil neokrnjeno, kakor dosedaj. Znano je, da je pred kratkim izšla odredba ministrstva pošte in brzojave, vsled katere bi se poleg drugih manjših krajev vršila tudi v Celju ob nedeljah in praznikih telefonska in brzojavna služba samo od 9. do 11. ure dopoldne.

— **C Neprijeten in redek gost** se je pojavil v petek popoldne na Jožefovem hribu. Neka gdnja. je pri Simovi hiši ubila skoro pol metra dolgega gada, na katerega je nevede stopila. Ugiznil je ni, ker se je ravno masil z žabo. Gadje so na Jožefovem hribu redki in doslej o njih še ni bilo slišati.

Makulturni papir
kg à Din 4[—]
orodala uorava „Slov. Naroda“

Rupert Hughes:

Češnjev cvet

IV.

Vsa presenečenja je pa opazila, da je smatral ženski del faranov njeno poroko z zalim župnikom za osebni napad na lastne pravice.

Kmalu so postale vrste pobožnih vernic v cerkvi redke. Nekaj časa so hodili v cerkev samo moški, potem so se pa ženske polagoma vračale v klopi. In naposled so obnovile navado prinašati svoje križe in težave dušnemu pastirju.

To so bile rane, ki jih noben lek in noben kirurgov nož ni mogel zaceliti, toda mlada žena jih ni mogla smatrati za nič drugega, nego za pretvezo, pod katero so ženske plakale na prsih neregga moža in se stiskale k njegovim biagoslovljenim rokam.

Morda jih je dolžila po krivem, morda pa tudi ne. Naj bo že kakorkoli, rjeni živci so bili skrajno razdraženi. Naposled je vsa obupana zakrčila:

— Do grla sem že sita vseh teh poklicev. Poskusim s trgovino. Obrnila je dr. Yostu hrbet in vzorni dušni pastir je imel zopet vso privlačnost neoženjenega duhovnika. Zopet je lahko tolažil nesrečne žene in lajšal njihovo gorje.

V.

Naslednji mož Češnjvega cveta je bil trgovec: zal mlajši član trgovske trvdke Wanafield et Co. v čigar trgovini je dolgo kupovala račune za svojega očeta, da je sprva protestiral, potem pa plačeval in plačeval.

Ko je pa prišla nekega dne v njegovo pisarno, ga je našla tako zaposlenega s strojepiskami, odjemalkami, manekinkami in drugimi dražestnimi bitij, da se je komaj prerinila do njega.

Njegovo srce je bilo tako zaposleno s preskrbo neštetih žensk z okraski vseh vrst, s parfumi, trakov, nogavicami, rdečilom in njihovimi čarji, da je zvečer komaj odložil žlico in že je hitel v kak moški klub, da se vsaj čez noč otrese ženske atmosfere.

VI.

Naslednji poizkus Češnjvega cveta je bil lastnik trgovine s čevlji. Kadar je pa šla mimo njegove trgovine in pogledala skozi okno, ga je vedno zasledila, kako kleči pred kako žensko in se trudi, da bi spravil nogo št. 40 v čevlji št. 37. In tega ni mogla mirno prenašati.

VII.

Izdelovalec svinčenih potrebščin, s katerim se je potem poročila, se je sukal neprestano v tujih stanovanjih po najintimnejših kottičih. Zato ga je kmalu vrгла čez krov.

Njegov naslednik v njenem ponošenem srcu je bil ledar, toda ta je rad odpiral kuhinjska vrata in božal kuharice. Doma sploh ni imel obstanke. Vedno je tarna, da ima dela čez glavo in da mora od jutra do večera raznašati led. In dasi je imel toliko opraviti z ledom, se mu srce ni hotelo ohladiti — seveda samo za druge. Za ženo se je takoj po poroki ohladilo.

VIII.

Tako je spoznala, da v mestu ne more najti moža, ki bi ne posvečal večine svojega časa in pozornosti ženskam. Zato je sklenila omožiti se s kakim pohlevnim starim farmarjem, ki živi na samem.

Ezra Hepple je bil ta srečni mož — toda samo nekaj časa. In bil je tako zadovoljen s svojo ženo, da ni hotel imeti niti kuharice, ki bi kuhala za služinčad.

Vstajal je zjutraj ob štirih in bahal se je, da ni zaspane. Budil je ženo, da bi se mogel tudi s tem pobahati. S tem, da

je hodil spat s kurami, pa njegov ponos ni prav nič trpel. Končno je njeno ljubosumno srce našlo kar je iskalo. Toda želja naha biti želja, čim se izpolni. Izpolnjena želja je kakor torta na mizi, ki ne samo da se lahko pokvari, marveč pokvari človeku tudi apetit, če ni sveža in dobra.

Zadnji v vrsti zakonskih mož Češnjvega cveta ni nikoli pasel oči na drugi ženski. Toda s tem se je tudi njeno zanimanje zanj ohladilo. Živela je brez napetosti in razburljivih prizorov. Bil je neizkušen, neroden in v ženski družbi kakor riba na suhem.

Nobena ženska ga ni pogledala, ker ni bilo na njem nič privlačnega. Za moža, ki ga nobena ženska ne mara, se pa žena ne more zanimati, ker je tudi ona ženska.

Uboga žena ni imela rivalin, ki bi se jih bala. Imela je samo moža, ki ni delal nevarnih primerjav med svojo ženo in drugimi ženskami. In sirota se je začela dolgočasiti. Njena lepota je pešala. Bila je kakor roža, ki je vrtnar ne zaliva. Njeni divni polti se je vedno bolj poznal vpliv hrane in težkega dela na farmi.

Vzdihovala je: Zdi se, da ni mnogo ležeče na tem, s kom se ženska poroči. Vsa moški ima svoje napake, ki ga v očeh žensk diskvalificirajo.

Ta čas je spravila s svojo čudovito močjo stroj vsevirja in tako zmehnjavo, da je bil ves svet pol ure v garaži. In vsi angeli so bili izmučeni.

Saj tudi angelom ni lahko držati vse v redu, zlasti če krene svet rakovo pot. Govorilo se je o stavki v nebesih in nebeška družba je bila zelo razburjena. Starejši angeli so se živahno pomenkovali o zadnji veliki revoluciji, ko je moral Lucifer s svojimi puntarji v pekel.

Toda kako izpremeniti ta strašni položaj? Gospod ni hotel preklicati velikodušnega darila, ki ga je dal enemu najkrasnejših bitij. Toda nebo je nehalo biti nebo za vse svoje zaslužne prebivalce. A ona, ki so ji dali ime Češnjev cvet, ni bila več lepa. Tudi nebo je to opazilo.

Na višku te grozne kozmične krize je stala sirota v kuhinji in razmišljala o minljivosti tega sveta. Kar je zagledala v ogledalu na okroglem dnu velike ponve svoj obraz. Pravega zrcala že davno ni imela v rokah.

Prikazen, ki jo je gledala iz ponve, je nesrečno ženo globoko pretresla. In zamislila se je nad svojim obrazom.

— Vsak mož je slabši nego vsak drugi mož. Žena se lahko brez vsake škode drži prvega ničvrednega, s katerim se je slučajno poročila. Bila sem najslabše, ko sem imela moža, za katerim so norele vse ženske. Rada bi ga dobila nazaj, čeprav je filmski igralec in velik prijatelj ženskega spola.

Ta moja vražja moč je zakrivila mojo nesrečo in me pogubila. Najbolje je pustiti naravne zakone pri miru. Želala bi samo, da nisem nikoli imela moči zabrisati preteklost.

Ko je izrazila to željo, so zabeležili potresomerji vsega sveta močan potres. Nebo se je zamajalo najprej od presečenja, potem pa od radosti.

Tudi njo samo je pretreslo. Opazila je, da zre nepremično na ponev, kakor da je začarana. Iz jedilnice je začula glas svojega moža. Bil je glas Claudea Winsora, najznamenitejšega filmskega igralca. Naj deli svet z njo njegovo lepoto, njegov glas je pa le njen.

— Kaj za boga počenjaš v kuhinji dušica? Kuhinja ni kraj za tako lepo žensko. Poleg tega pa vidim, da je tu cel kup zračne pošte, na katero nisi odgovorila. In že dolgo nisi podpisala

mojem imenu nobene moje fotografije. Če bova tako malomarna, izgubiva vse prijatelje.

Žena je od radosti vzkliknila in obšla njegov znameniti vrat. Bila je vsa srečna vedoč, da bi jo najmanj sto milijonov žensk vseh starosti in ras rado zastrupilo iz zavisti, da lahko obema tako znamenitega predstavnika moškega spola in tako podjetnega, strastnega ljubimca.

Moralca, če sploh lahko govorimo o nji ima opraviti s skokom ponve v ogenj. Moralca je stara: ogenj je vedno enak, star, neugasljiv plamen nezadovoljstva. Toda ponev je vsakokrat nova. In vsak človek ima svojo posebno ponev.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

v Evropo preko sever-Z letalom iz Amerike nega tečaja

1665 LITROV BENCINA

Imela sva tudi steklenico etra, kirurški instrumente, obveze in zdravila, čeprav sva bila uverjena, da se jih nama ne bo treba nikoli poslužiti.

Vzela sva tudi s seboj posebne odeje za motor in kuhinjske, lahek šotor in nekaj oblačil za preoblačanje, in sicer za vsakega: dve kožuhati srajci, dva para kožuhatih nogavic, različne škornje, rokavice razne vrste, svilene srajce itd. Slednjič sva vzela na krov 1665 litrov bencina in 54 litrov motornega olja.

Ker sva morala biti pripravljena za odlet vsak dan in ob vsaki uri, je bilo treba rešiti številne navigacijske probleme z ozirom na smer vetrov. Vse to sva preštudirala naprej in naprej na posebne karte.

V soboto, 7. aprila, sva napravila prvi odletni poskus, toda nisva se mogla dvigniti. Pri ovinku je aparat zadel na snežen kup in ena kovinskih smuč se je zlomila. Tedaj sva nadomestila kovinske smuči s lesenimi, ki sva jih bila pripeljala s seboj na aeroplanu.

Obenem sva tudi pritrdila na krov radioaparata za kratke valove. Omenim takoj da je v prvih urah poleta še precej dobro deloval, potem pa je čisto odpovedal.

Naslednji terek sva napravila nov poskus. Sicer se nama to pot tudi še ni posrečilo, dvigniti se v zrak, vendar: se je vse izteklo brez nesreče. V petek, 13. aprila, tretji poskus. Vreme je bilo idealno in meteorološke postaje so javljale isto. Brez dvoma pa radi usodepolnega datuma tudi to pot nisva mogli s tal. Zato smo pa nato 48 ur kidali sneg. V nedeljo sta bila vreme in veter ugodna, toda javili so nama nevihto v bližini Point-Barrowa.

29 STOPINJ POD NIČLO

Do Grantove zemlje je bila vremenska napoved dobra. Zato je obstajalo upanje, da bova pustila nevihto za seboj.

Odletela sva torej na dolgo in nevarno potovanje. Toplometer je kazal 29 stopinj pod ničlo. Brez težkosti sva zapustila zemljo in se dvignila v zrak. Stroj je bil popolnoma v redu.

Meteorološka napoved je bila pravilna, kajti pred seboj sva imela zelo jasno obzorje. Veter je pihal iz vzhodne smeri in bil v okolici Point-Barrowa prav lahen. Najprej sva preletela snežen greben, potem sva pa brzela kakih 75 km nad ledeno pokrajino, kjer je bil še tako razdrapan in nakopičen, da bi vsak pristaneč pomenil gotovo smrt. Dognala sva, da je bil ta led usmerjen tako, kot navadno veter veje pozimi

Ko sva se bližala širini 73 stopinj, sva na podlagi opazovanj sklepala, da mora nekaj pod morjem zadrževati led, da ne plava v smeri proti vzhodu. To oviro je brezdomno tvoril star led, in sicer na daljavo kakih 300 km.

Kmalu sva dospela nad težje, visoko nakopičeno ledovje. Severozapadni led nam njim nakopičilo temne oblake. Naravnost obupno je bilo, da je zakrivalo oblačje ravno najzanimivejšo pokrajino, ki sva jo hotela pregledati. Tako nisva videla ničesar in še danes je skrivnost, kaj se nahaja tam na razdalji kakih 190 km.

Pozneje se je spet zjasnilo in letela sva nad starim ledom, a v bližini Grantove zemlje sva spet zapazila oblačje v daljavi. Ni bilo dvoma da je nad Groenlandom razsajala nevihta. Iz višine 2000 metrov sva videla oblačje v razdalji 650 km.

»VELIKI KANAL«

Ko sva se oddaljevala od oblačja Grantove zemlje, sva videla to, kar je Peary imenoval »the big lead« (veliki kanal). Razprostrtal se je iz bližine rtiča Kolumbie proti Groenlandu in se izgubljal na meglenem obzorju. V tem pasu je bil led zelo razkosan in v presledkih. Tu sva letela nekaj minut po še bolj mrzlem zraku (40 stopinj pod ničlo). Led je bil nekaj časa tako tenak, da bi bilo nemogoče tam pristati, bil se vdal pod težo stroja. Po mojem mnenju oni dan ne bi bilo mogoče po tenki plasti ledu niti gotovati na saneli.

IZGLEDI ZA BODOČNOST

Marsikaj nama je bilo mogoče preštudirati tekom poleta čez arktično ledovje in mnenja sem, da bodo najina opazovanja zelo koristna za bodočnost. Morda je bilo najino zračno potovanje samo predpogoj transarktične prometne proge, po kateri se bodo v bodočnosti preko slikovitih pokrajin vozili turisti iz Alaske proti Groenlandu in ledenim goram na Spitzbergu. Tako potovanje neki dan ne bo nič čudovitega, temveč čisto vsakdanja stvar. Možnost seveda upostaviti ta promet, zaenkrat še ne obstoja. Treba bo še ogromnih razredkov v konstrukciji letalskih motorjev in še večjih v izpolnjevanju študija vremenskih razmer.

S svojim poletom tudi še nisva zakrila knjige arktičnih raziskovanj. Številna poglavja ji bo še treba dodati. Treba bo na primer še poleteti z Wranglovega otoka v Dixon, rusko meteorološko postajo na Noviji Zemlji to je razdalja kakih 3000 km, in od teh je najmanj 2250 km še nad neraziskanim ozemljem. Zelo možno je, da bodo tam odkrili še neznane otoke.

Najin polet je dokazal, da sredi Severnega ledenega oceana ni otokov. Vendar je pa treba tam še meriti globino in orja. Po mojem mnenju bi se dalo na isti izborni pristajališče severno novega rtiča Kolumbie. Tam bi se lahko napravila izhodna točka za nadaljnje polete v vseh smereh.

Nova teorija o ciganih

V Wallesu v Angliji biva cigansko pleme, ki je zelo dobro ohranilo čisto narečje svojih azijskih prednikov. Učenjak so ugotovili, da se je pričelo nomadno življenje prednikov tega plemena že v davnih stoletjih pred Kristusom. Ustavili so se najprej na zapadni indijski meji in od Indijcev so prevzeli nekatere izraze, ki so se ohranili v njihovem jeziku do današnjih dni. Ko so se koncem IV. stoletja po Kristusu pričeli navali Hunov in pozneje Madžarov proti zapadu, so odšli z njimi tudi cigani. Cigani so ostali dolgo v Perziji, od koder so se preselili v Sirijo, iz katere so se umaknili šele Turkom. V tem času se je veliko enotno pleme najbrž razdelilo v manjše skupine, ki so se preselile deloma na Kavkaz, deloma pa v Egipt. Nekateri cigani so ostali v Armeliji, kjer se zdaj bivajo potomci starih plemen. Koncem 11. stoletja so prišle manjše ciganske tolpe na Balkan in ob tem času se je pričelo zgodovinsko raziskovanje cigganov.

Vse kaže, da cigani niso postali nomadi po svojem naravnem nagnenju, marveč so jih razmere same prisilile. Turki so jih pregnali iz stare bizantinske države. Mnogi cigani so prišli v Grčijo še pred padcem Carigrada in od tistega časa je v ciganiščini tudi več besed grškega izvora. Kmalu so se pojavili cigani tudi v vseh evropskih državah, kjer so jih povsod preganjali in izpodirali. Francoski raziskovalec Forbin pravi, da je ciganiščina sorodna z indijskimi narečji in da so bili stari cigani večinoma kotlarji in piskroveci. Po njegovem mnenju so igrali stari cigani važno vlogo že kakih 4000 let pred Kristusom v Elamu, Haldeji, Perziji, Mali Aziji in Grčiji. Cigani so bili ba je tudi prvi, ki so poznali bronasto orožje in orodje. V srednjeevropskih neolitčnih grobovih so našli raziskovalci bronaste sekire, o katerih domnevajo, da so ciganskega izvora.

Bivša ljubica princa — umrla na cesti

Eleonora Kolmannova iz Prage je bila nekoč eno najlepših deklet v Pragi in slovela je kot izredna krasotica. Mladenka je imela mnogo oboževalcev, ki jih je pa posledno odklanjala. Pač pa se je zapletla v ljubavne avanture z bivšim avstrijskim prestolonaslednikom Rudolfom, ko je služil pri garniziji v Pragi. Bila je tudi navzoča pri prestolonaslednikovi poroki na Dunaju. Toda medtem, ko je dekle uganjalo svoje pustolovščine, je zašel njen oče, ugleden praški trgovec, v plačilne težkosti in v obupu in ogorčen nad lastno hčerko, si je kognal kroglo v glavo.

Eleonora je odšla nato h gledališču. Ni pa imela posebne sreče, kajti očetaova smrt, še bolj pa tragična usoda prestolonaslednika Rudolfa, sta porazno delovali na njo in jo živčno popolnoma strli. Eleonora je morala v blaznico. Ko je deloma okrevala, so jo izpustili. Nekoč slavljena lepota, ki se je popolnoma spremenila, je pričela propadati, vdala se je pijači in postala je ordinarna cestna vlačuga. Te dni so jo našli mrtvo v nekem praškem parku.

RADIO Vse vrste aparatov, sestavne dele in potrebščine **RADIO**
dobite najceneje pri novi trvdki
RADIOVAL, Ljubljana, Kongresni trg 3
Zahtevajte ponudbe in cenike!

Švejk v slovenskem prevodu

Slovenci smo občudovali Švejka najprej v filmu, potem na odru, a sedaj ga imamo tudi v knjigi. V vrlem vojaku Švejkju je na preprost, a tem bolj učinkovit način osmejeno vse, kar nas je morilo mučiti pred prevratom in v svetovni vojni: militarizem, špiceljstvo, vojaško zdravništvo, štreberstvo, renegatstvo in nadutost mogočnih tepev in denuncijantov. Dokler bereš, se zabavaš in pritrjuješ: »Da, prav tako je bilo leta 1914 in ves čas med vojna.«

PUSTOLOVSČINE DOBREGA VOJAKA ŠVEJKA v svetovni vojni je izdala v jako lični opremi (broširana knjiga velja Din 46, vezana Din 56)

Knjigarna Tiskovne zadruga
v Ljubljani, Prešernova ul. 54.

Pazite na obleke

ker si veliko, veliko lahko prihranite, če jo daste čistiti in barvati v kemično pralnico, kjer je cena najnižja in najbolj solidna postrežba

Anton Boc,

LJUBLJANA, Selenburgova ul. št. 6, I — tovarna Vič-Glinice.

Prijetno bivanje

Vam nudi lepo slikano in pleškano stanovanje, katero naj Vam preskrbi trvdka Jošep Marn, Dunajska cesta 9, pleškarska in slikarska delavnica 955

Dvodružinsko hišo

novi, na solčni legi, 35 min iz mesta, kupci prodam. Vodovod in hiši. Kupcu takoj na razpolago stanovanje dveh sob, kuhinje in pritliklin. Ponudbe na upravo lista pod »Ugodna prilika«/973.

Mladenič

star 22 let, zmoežen slovenskega in nemškega jezika, išče kakršno si koli delo za časa veselejšega. Dopise na upravo »Slov. Naroda« pod »Brezposeln 991«.

Mlad gospod

pošten in vreden, išče službo sluge, vrtnarja ali nočnega čuvaja. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Vestem 990«.

Šivilja

začetnica, išče službe. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Šivilja 992«.

Izkušenega mizarskega mojstra

z večletnimi izkušnjami, ki zna kalkulirati in lepo risati. Išče za takojšnji nastop tvornica pohištva na Hrvaškem. Ponudbe s prepis! izpričeval in plačilnimi zahtevami na Interreklam d. d., Zagreb, Marovska 28 sub »Stolar 111-127« 970

Ivan Genussi

pleskarstvo in ilicarstvo
Igriška ulica 10
Za delo se jamči. — Cene nizke! 59-T

Za poletno sezono

se priporoča trajno kodranje, vodna ondulacija. Separirani oddelek za specialno barvanje las v vseh niansah.

M. PODKRAJSEK, frizer za dame in gospode, Ljubljana, Sv. Petra cesta. Telefon 3385.

50.000 Din

KDOR še ni poravnal vse naročnine v znesku Din 80.—, naj jo takoj nakaže!

KDOR še ni naročnik, naj takoj pošlje celoletno naročnino, da BO DELEŽEN NA GRAD!

Do 31. maja je čas!

ki izide 31. maja 1928, toda le onim, ki bodo do 31. maja poravnali celoletno naročnino. — Uprava: Ljubljana, Selenburgova 7/II. Celkovni račun št. 14.589.

Spominjajte se Tabora!

Komercijalna banka d. d.

Podružnica LJUBLJANA, Mestni trg št. 5

Afiliacija Banke čehoslovaških legij, Praga

Obavlja vse bančne posle najkulantneje, sprejema vloge na tekoči račun in na hranilne knjižice. Pooblaščen prodajalec srečk državne loterije. Prodaja drž. srečk na obroke »Prodaja in nakup deviz in valut

Brzojavni naslov: Komerbanka. — Telefon: 2005.

Pošt hran rač št. 13.320